

Ketenaanpak Openbare Ruimte

Inhoud

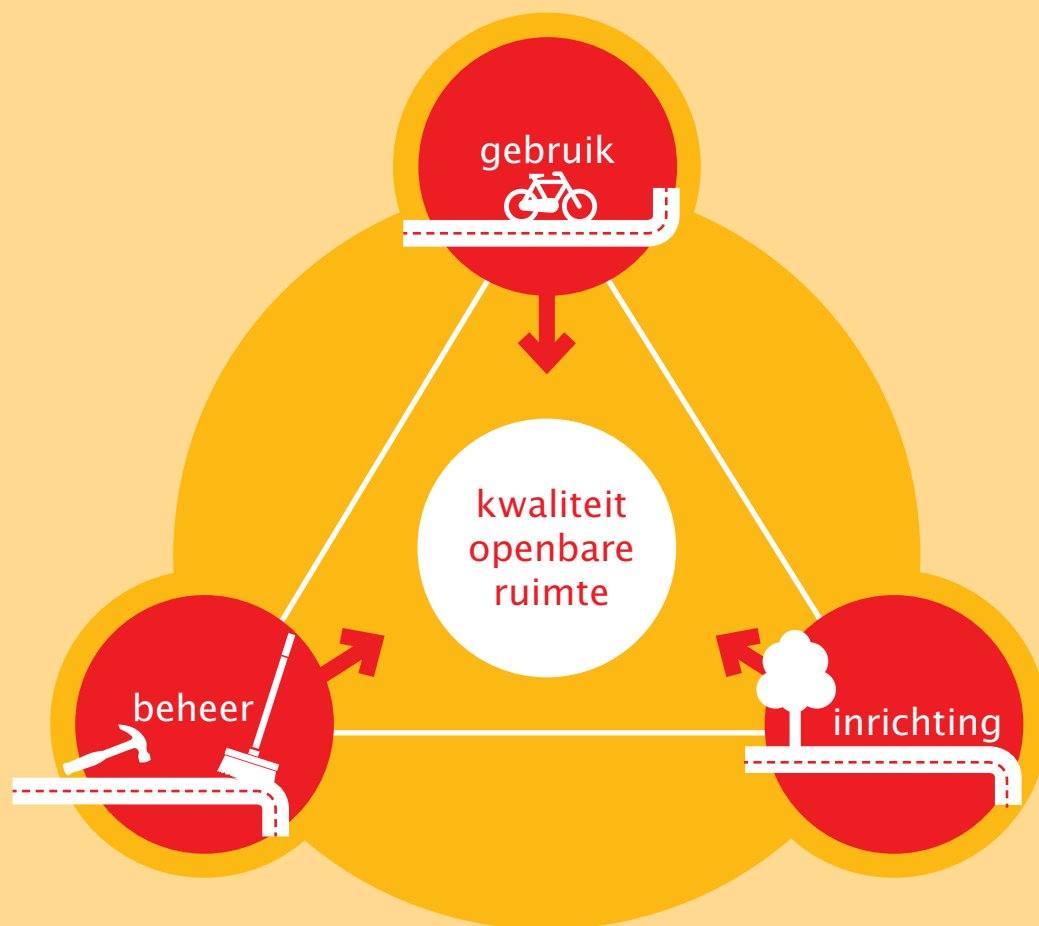
De ambitie	3
Ketenaanpak Openbare Ruimte	5
Ruimtelijke kwaliteit	7
Ketenaanpak Openbare Ruimte samengevat	9
De openbare ruimte in cijfers	10
Hoofdstructuur openbare ruimte	13
De drie Utrechtse kwaliteiten	17
Afwegingskader ondergrond	24
Verbeteren ten opzichte van de nulsituatie	27
Handboek Openbare Ruimte	30

De ambitie

Utrecht is een aantrekkelijke stad om in te wonen, te werken en te verblijven. De kwaliteit van de openbare ruimte bepaalt voor een belangrijk deel die aantrekkelijkheid.

De openbare ruimte is ook belangrijk voor een vitaal economisch klimaat. Zij is medebepalend voor de waardevastheid van het vastgoed in de woon- en werkgebieden. Voor haar bewoners is ze de huiskamer van de stad. En voor haar bezoekers is ze het visitekaartje van Utrecht. >>

Het college van burgemeester en wethouders wil een gezonde toekomst voor de inwoners van Utrecht. In deze ambitie speelt de openbare ruimte een belangrijke rol.

Doordat het college in 2015 kiest voor ruimtelijke kwaliteit, is er in 2030 een betere openbare ruimte. Die ruimte oogst bewondering onder bewoners, ondernemers en bezoekers. Ook past ze bij de kenmerkende stedenbouwkundige en historische kwaliteiten van Utrecht.

Bovendien is in 2030 goed te zien dat er maatregelen zijn genomen om de klimaatbestendigheid en duurzaamheid van de stad te versterken.

Betere openbare ruimte

De bevolking van Utrecht groeit de komende decennia naar 400.000 inwoners. Dat zorgt voor een hogere gebruiksdruk op de stad. Deze toenemende druk maakt het noodzakelijk om de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen. Een gezonde en duurzame verstedelijking zorgt ervoor dat de stad ook in de toekomst aantrekkelijk blijft. En net als andere steden moet Utrecht de openbare ruimte benutten om in te spelen op (de gevolgen van) klimaatveranderingen, zoals hittestress en hevige regenval. Het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen' onderstreept het belang van een adequate openbare ruimte. Het noemt ruimtelijke kwaliteit als een leidend principe voor het goed organiseren van mobiliteit. Ook stelt het dat aanpassingen van de openbare ruimte moeten aansluiten bij de huidige stedenbouwkundige structuur en moeten voldoen aan randvoorwaarden op het gebied van leefbaarheid, geluid en luchtkwaliteit. Het verbeteren van de openbare ruimte kost niet alleen geld, het levert ook veel op. Dit blijkt uit verschillende studies (zoals de CROW-publicatie 312, juli 2012). Maatschappelijke kosten-batenanalyses tonen aan dat die verbetering de woongenotwaarde en daarmee de waarde van panden met tientallen procenten laat stijgen. Het percentage leegstaande woningen en verhuizingen daalt juist. Gemeentelijke investeringen in de openbare ruimte stimuleren bovendien investeringen door particuliere initiatiefnemers.

Veel sterk betrokken partijen

Er zijn veel partijen sterk betrokken bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte van Utrecht. Ook bewoners zijn steeds vaker initiatiefnemer. Al die betrokkenen werken met hart en ziel voor de stad. Daarbij zoeken ze steeds vaker afstemming en samenwerking. Dat leidt op meer en meer plekken al tot een openbare ruimte waarbij gebruik, inrichting en beheer beter in balans zijn.

Toch is er nog een belangrijke verbeterslag nodig in de inrichting en het beheer. Enerzijds omdat het gebruik verandert en anderzijds omdat er nieuwe uitdagingen zijn. Er is bijvoorbeeld een toenemende vraag naar ruimte voor fietsers en voetgangers. En naar verblijf- en ontmoetingsplekken. De openbare ruimte wordt steeds intensiever gebruikt, bovengronds én ondergronds.

Ketenaanpak Openbare Ruimte

De Ketenaanpak Openbare Ruimte bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste de gemeentelijke nota 'Het Ruimtelijk Kader', die de ambitie en ruimtelijke kaders vastlegt voor de openbare ruimte. Ten tweede de verankering van die ambitie in (interne en externe) werkprocessen en instrumentarium. Deze verankering is niet opgenomen in 'Het Ruimtelijk Kader'. >>

De ambities van de Gemeente Utrecht voor de openbare ruimte staan in meer dan veertig beleidsnota's. De nieuwe nota 'Het Ruimtelijk Kader' brengt ze samen.

1. 'Het Ruimtelijk Kader'

Deze nota legt de ambitie en ruimtelijke kaders voor Utrecht vast op drie kwaliteitsniveaus: Domstad, Domstad Bijzonder en Utrechtse Allure. De nota geeft op hoofdlijnen antwoord op de vragen wat de Gemeente verstaat onder 'ruimtelijke kwaliteit' en welke kwaliteit op welke plek gewenst is. 'Het Ruimtelijk Kader' is de richtlijn voor de uitwerking van de kwaliteitsniveaus van de verschillende onderdelen van de Hoofdstructuur Openbare Ruimte. Deze uitwerkingen worden integraal onderdeel van het (digitale) 'Handboek Openbare Ruimte'. Het handboek integreert straks beleidsuitspraken uit meer dan veertig beleidsnota's. Al die uitspraken gaan over het gebruik, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. 'Het Ruimtelijk Kader' sluit met die integratie aan op de Omgevingswet van het Rijk. De informatie wordt voor iedereen toegankelijk op internet.

2. Verankering van de ambitie

De ervaring van andere Gemeenten en de eigen pilot Binnenstad leren de Gemeente Utrecht dat het belangrijk is om haar ruimtelijke ambitie goed te verankeren in (interne en externe) werkprocessen en instrumenten. Belangrijke bouwstenen voor die verankering zijn: de rol van de toetscommissie BING, een actueel 'Handboek Openbare Ruimte' en een website. Via open data wil de Gemeente actuele informatie eenvoudiger, transparanter en vollediger delen met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Daarnaast heeft ze het programmateam Openbare Ruimte ingesteld. Dat onderzoekt (de samenhang tussen) alle projecten die er al zijn op het vlak van ruimtelijke kwaliteit – zowel in gemeentelijke programma's als vanuit initiatiefnemers. Het programmateam wil die inzet voor ruimtelijke kwaliteit zoveel mogelijk samenbrengen en optimaliseren, met zo weinig mogelijk overlast voor bewoners en ondernemers.

Ruimtelijke kwaliteit

Op veel plekken in de stad is het goed vertoeven. Toch hebben bewoners, ondernemers en belanghebbenden geconstateerd dat de verblijfs- en belevingskwaliteit van de openbare ruimte nog beter kan. Met het ambitiesdocument 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar' (UAB) is een samenhangende koers uitgezet om Utrecht in de toekomst aantrekkelijk en bereikbaar te houden. Hierbij wordt sterk het accent gelegd op ruimtelijke kwaliteit. Door meer te sturen op het toepassen van dezelfde uitgangspunten en werkwijzen kan de openbare ruimte worden verbeterd – inclusief een goede balans tussen verkeer en verblijf. Eenduidige afspraken over het gebruik, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte dragen bij aan de realisatie van de UAB-ambitie. >>

Leidende principes voor ruimtelijke kwaliteit

In de komende jaren zijn vier thema's leidend om de kwaliteit te verhogen van de openbare ruimte: 'Duurzaamheid', 'Klimaat-bestendigheid', 'Gezonde leefomgeving' en 'Het inspelen op nieuwe technologieën'. Deze leidende principes hebben betrekking op gebruik, inrichting en beheer.

Voor het *gebruik* ligt het accent op een aantrekkelijkere ruimte voor fietsers en voetgangers en meer balans tussen mobiliteit en verblijven (van ontmoetingsruimte tot groen en speelplekken). In de binnenstad van Utrecht werken ondernemers, bewoners, belanghebbenden en de gemeente dit in een aantal straten al samen uit in de zogenaamde Pilot Binnenstad. Het is van belang om een omgeving te creëren waarin mensen gezond kunnen bewegen, meer ruimte te scheppen voor informele ontmoetingen, de barrièrewerking van grote verkeersstromen te verminderen, de (sociale, verkeerskundige en technische) veiligheid te vergroten en de stad goed toegankelijk te maken – voor iedereen, dus ook voor mensen met beperkingen. Dit alles helpt om inwoners te stimuleren gezonde keuzes te maken.

Qua *inrichting* komt er meer aandacht voor een aantrekkelijke openbare ruimte. Dit betekent: meer aandacht voor de cultuurhistorische kwaliteiten en meer rust en samenhang in de inrichting. Zo is er nu te veel

en te divers straatmeubilair, zoals paaltjes, hekwerken, bebording en afvalbakken. Doel is verder om eenvoud te brengen in bestratingsmaterialen en vergroening. Er worden standaardoplossingen geboden voor onder andere kruispunten, parkeervakken en het oversteken. Daarbij is er meer aandacht voor de relatie tussen bovengrondse en ondergrondse openbare ruimtes. Meer aandacht voor beeldende kunst in de openbare ruimte levert een bijdrage aan de gewenste visuele en sociale kwaliteit van het stadsbeeld.

Voor het *beheer* zijn de leidende thema's van belang om het onderhoud van de openbare ruimte betaalbaar te houden. Het is een uitdaging om de gewenste kwaliteit te behalen en te kunnen behouden met de beschikbare middelen en een toenemende gebruiksdruk. Om deze uitdaging het hoofd te bieden, is het nodig om het (groot) onderhoud nog beter af te stemmen met ingrepen uit andere programma's; programma's van de Gemeente en van derden, zoals de netbeheerders van ondergrondse kabels en leidingen. Die afstemming helpt namelijk bij de kostenbesparing en leidt tot minder hinder voor de gebruikers bij de uitvoering van werken. Het verminderen van obstakels in de openbare ruimte leidt ook tot kostenbesparing in het dagelijks onderhoud. Er hoeven dan bijvoorbeeld minder paaltjes rechtgezet te worden, het vegen wordt makkelijker en ook onkruidbestrijding gaat sneller.

Ketenaanpak Openbare Ruimte *Een samenvatting*

Hoofdstructuur Openbare Ruimte

De hoofdstructuur van Utrecht bestaat uit een ruimtelijk samenhangend stelsel van gebieden, lijnen en plekken, afgeleid van het gebruik en de karakteristiek van de buurten. De lijnen vormen het netwerk van doorgaande (water)wegen en straten waarlangs woon- en werkgebieden zijn ontstaan. Bijzondere lijnen, plekken en podia (de visitekaartjes van de stad) bepalen de identiteit van de stad als geheel of zijn van grote betekenis voor wijken en buurten.

Drie Utrechtse Kwaliteiten

Utrecht onderscheidt drie kwaliteitsniveaus voor gebruik, inrichting en beheer van de openbare ruimte: *Domstad*, *Domstad Bijzonder* en *Utrechtse Allure*. Domstad Bijzonder is de basiskwaliteit (Domstad) plus mogelijke afwijkingen als standaardoplossingen niet voldoende zijn. Bijzondere elementen – zoals een kunstwerk, een fontein of een bloemperk – kunnen een plek of lijn een bijzonder accent geven. Ook in beheer en onderhoud is maatwerk op onderdelen mogelijk. Utrechtse Allure is de hoogste kwaliteit en is voorbehouden aan de visitekaartjes van de stad. Hierbij geldt maatwerk per visitekaartje.

Handboek Openbare Ruimte

In het handboek worden de kaarten met de hoofdstructuur openbare ruimte en de daarbij behorende kwaliteitsniveaus opgenomen. Het handboek bevat stadsbrede en gebiedsspecifieke uitgangspunten voor het beheer, de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. In het handboek wordt de bovengrond aan de ondergrond gekoppeld. Bij de ondergrondse ruimte moet gedacht worden aan riolering, kabels en leidingen en boomwortels. De ondergrondse ordening bepaalt sterk de de bovengrondse mogelijkheden. In de eisen, zoals bij bomen, staat de minimale vrije ruimte opgenomen en welke oplossingen mogelijk zijn. Een meer uitgebreid toetskader wordt in het handboek opgenomen. Binnen dit kader kunnen bewoners, ondernemers en belanghebbenden het gebruik, de inrichting en het beheer verder vormgeven. Het handboek wordt regelmatig geactualiseerd www.utrecht.nl/Blng.

Werkprocessen en plannen toetsen

Werkprocessen verlopen efficiënter en effectiever als beheerders en inrichters afspraken maken over de manier van werken bij alle ingrepen in de openbare ruimte. Plan- en beheerkosten kunnen hiermee afnemen. In de actualisatie van de werkprocessen worden ook de inkoop-, realisatie- en beheerfase opgenomen. Zo wordt de ruimtelijke keten van gebruik, inrichting en beheer gesloten en kent iedere medewerker zijn rol in het totale proces. De gemeentelijke Blng-commissie adviseert en toetst alle ingrepen in de openbare ruimte op de balans tussen gebruik, inrichting en beheer en daarmee de ruimtelijke kwaliteit. In de toetsing wordt steeds meer de nadruk gelegd op de relatie tussen de ondergrond en bovengrond.

De claims op de ondergrond nemen toe. Het is dan ook belangrijk dat (toekomstige) knelpunten op tijd gesignaleerd worden.

Samen programmeren

Het programmteam Openbare Ruimte bespreekt en zorgt voor samenhang in nieuwe initiatieven van bewoners, ondernemers, belanghebbenden en de Gemeente. Is het een goed idee? Hoe wordt het financieel gedekt? En wie wordt trekker? Een andere belangrijke taak is het (her)programmeren van verschillende programma's die van invloed zijn op de openbare ruimte, zoals Mobiliteit, Groenstructuur, Stedelijke Ontwikkeling en Groot Onderhoud. Uitgangspunt is 'werk met werk' maken. Door het zoveel mogelijk combineren van werkzaamheden op eenzelfde plek op hetzelfde moment is sprake van minimale hinder en daarmee minimale maatschappelijke kosten. Ook levert 'werk met werk maken' maximale kostenbesparingen op.

Initiatieven uit de stad

Bij planvorming (programming, inrichting en beheer) voor de openbare ruimte in wijken en buurten kiest de Gemeente zoveel mogelijk voor de participatieniveaus adviseren en coproduceren. De Gemeente zet uiteen hoe initiatieven van partners, bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen worden gerealiseerd. Daarbij vindt afstemming plaats met gemeentelijke activiteiten en ingrepen.

Slim en duurzaam inkopen

De Gemeente koopt op meerdere niveaus slim en duurzaam in. Ze streeft naar een uniforme aanpak bij het vinden van de juiste marktstrategie en contractvorm om de beste marktpartij te vinden. De Gemeente wil steeds minder vaak het werk aan aannemers gunnen louter op de laagste prijs. Andere overwegingen zoals duurzaamheid en minder hinder worden belangrijker bij de selectie van een marktpartij. Bij het verder standaardiseren van te gebruiken materialen voor de inrichting van de openbare ruimte wil de Gemeente meer samenwerken met Utrechtse ontwerpers (via aanbestedingen). Dat geldt vooral voor straatmeubilair. De voorkeur gaat uit naar een eigen ontwerp dan een product uit een catalogus dat elke vier jaar vanwege nieuwe leveranciers wijzigt. Op de lange termijn waarborgt de Gemeente dankzij deze voorkeur dezelfde stijl in het straatbeeld.

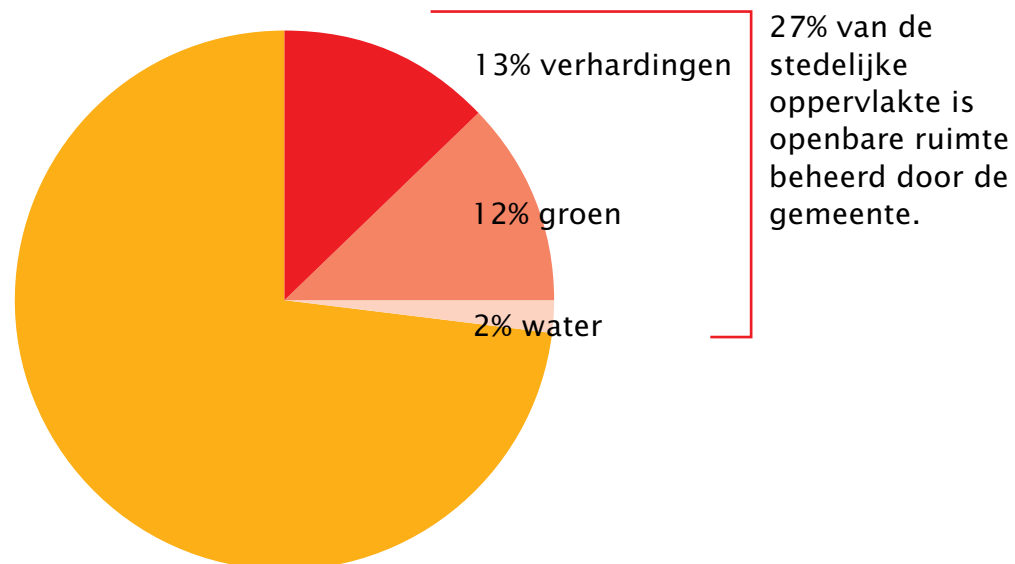
Implementatie

Om ervoor te zorgen dat de afspraken uit de Ketenaanpak gemeengoed worden binnen de gemeente Utrecht wordt de ketenaanpak geïntegreerd in het transitieproces van de verschillende bedrijfsonderdelen van de Gemeente. Ook is de ketenaanpak input voor de herijking van de werkprocessen.

De openbare ruimte in cijfers

De openbare ruimte is kostbaar. Die van Utrecht telt duizenden kapitaalgoederen, variërend van wegen en rioleringsbuizen tot speeltoestellen. Het zou €4,5 miljard kosten om de totale openbare ruimte in de stad te vervangen (vervangingswaarde 2015). Van het Utrechtse stedelijke gebied is meer dan een kwart in gebruik als openbare ruimte. >>

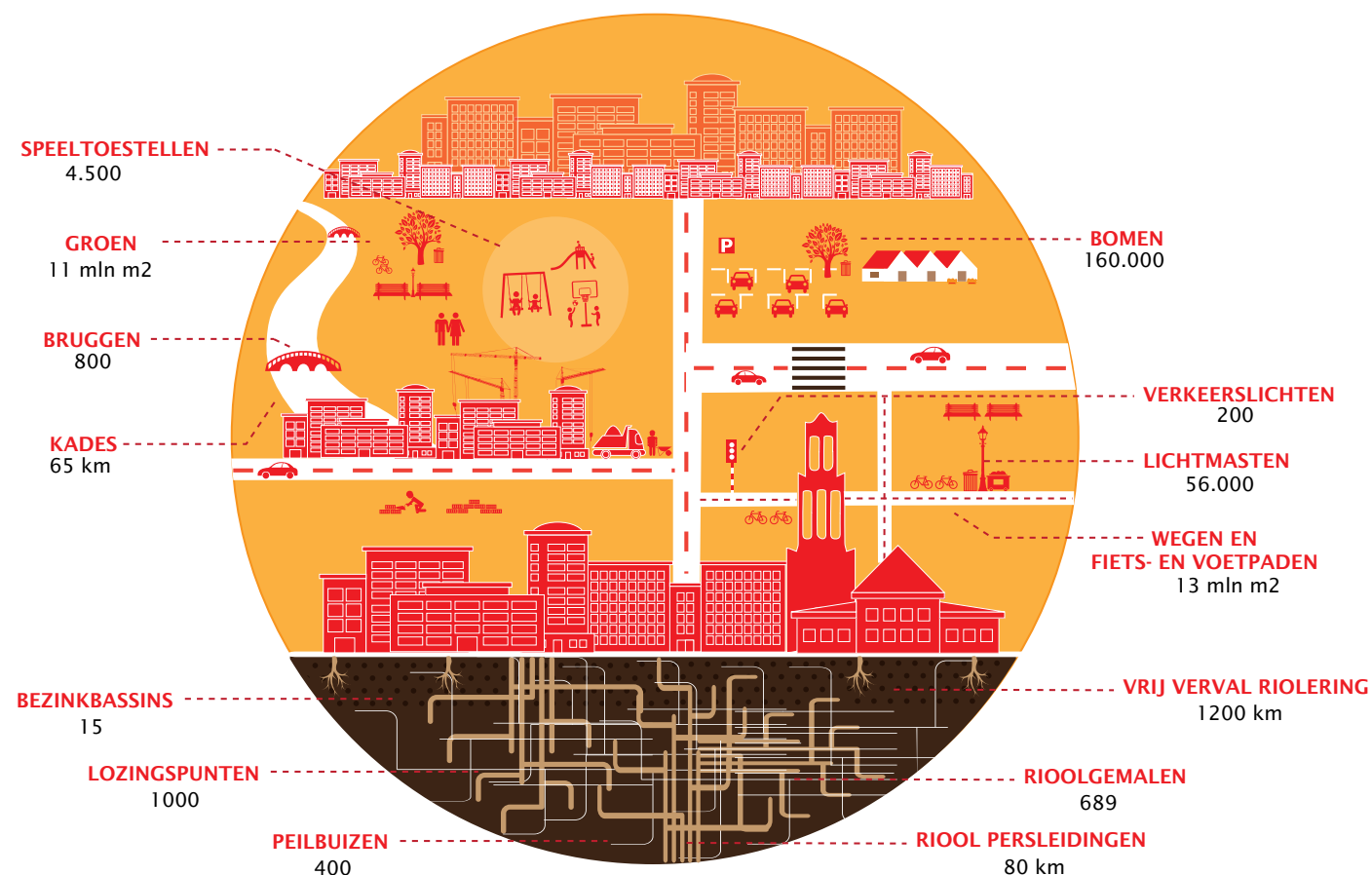
Totale oppervlakte van de Stad Utrecht is 99,3 km²

De Gemeente is verantwoordelijk voor het grootste deel van de openbare ruimte. Maar de stad kent ook openbare ruimte die niet in beheer is bij de Gemeente. Andere overheden beheren (en zijn ook vaak eigenaar) van bijvoorbeeld belangrijke delen van de recreatiegebieden Haarzuilens en het Noorderpark. Ook enkele grote arealen open water vallen niet onder het beheer van de Gemeente, zoals het Amsterdam-Rijnkanaal, het Merwedekanaal, de Vaartsche Rijn, de Vecht en de Kromme Rijn. Ook de openbare ruimte in gebouwen, zoals in Hoog Catharijne, staat niet altijd onder beheer van de Gemeente.

In totaal beheert de Gemeente ongeveer 2.700 hectare, circa 4.000 voetbalvelden. Iets minder dan de helft daarvan (1.300 hectare) bestaat uit verhardingen en bijna 1.200 hectare is groen. Daarnaast neemt de Gemeente indirect deel aan het beheer van de grote recreatiegebieden in en om de stad. In Utrecht staan ruim 160.000 bomen.

De openbare ruimte groeit nog altijd. Zo wordt door de ontwikkeling van Leidsche Rijn een groot stuk aan die ruimte toegevoegd. Ook de transformatie van de oude industriegebieden zorgt voor een uitbreiding van het openbaar gebied. Het totale bruto grondgebied van Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern (4.800 hectare) is bijna vergelijkbaar met het totale grondgebied van de 'bestaande stad' (5.100 hectare). Amelisweerd is 200 hectare groot.

Er zijn ook grote verschillen in de hoeveelheid groen en verharding per wijk. De groenste wijken zijn bijvoorbeeld Overvecht, Oost, Zuid, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern. De wijken met het minste groen zijn West, Noordwest, Zuidwest en de Binnenstad. Bij de Binnenstad en Noordwest valt ook het hoge percentage verharding op, ruim 60%.

Kapitaalgoederen in de openbare ruimte

Wat geeft de Gemeente nu uit aan de openbare ruimte?

In de gemeentelijke programmabegrotingen van 2014, 2015 en 2016 is per jaar ongeveer €200 miljoen begroot voor de openbare ruimte. Dit is een zesde deel van de totale gemeentelijke begroting. Ongeveer €50 miljoen wordt ingezet voor dagelijks beheer (groen, riolering en water, verharding en schoon) en €150 miljoen bestaat uit de investeringsgelden die diverse gemeentelijke programma's gebruiken voor de openbare ruimte (inclusief groot onderhoud).

Wat geeft de Gemeente de komende jaren uit aan de openbare ruimte?

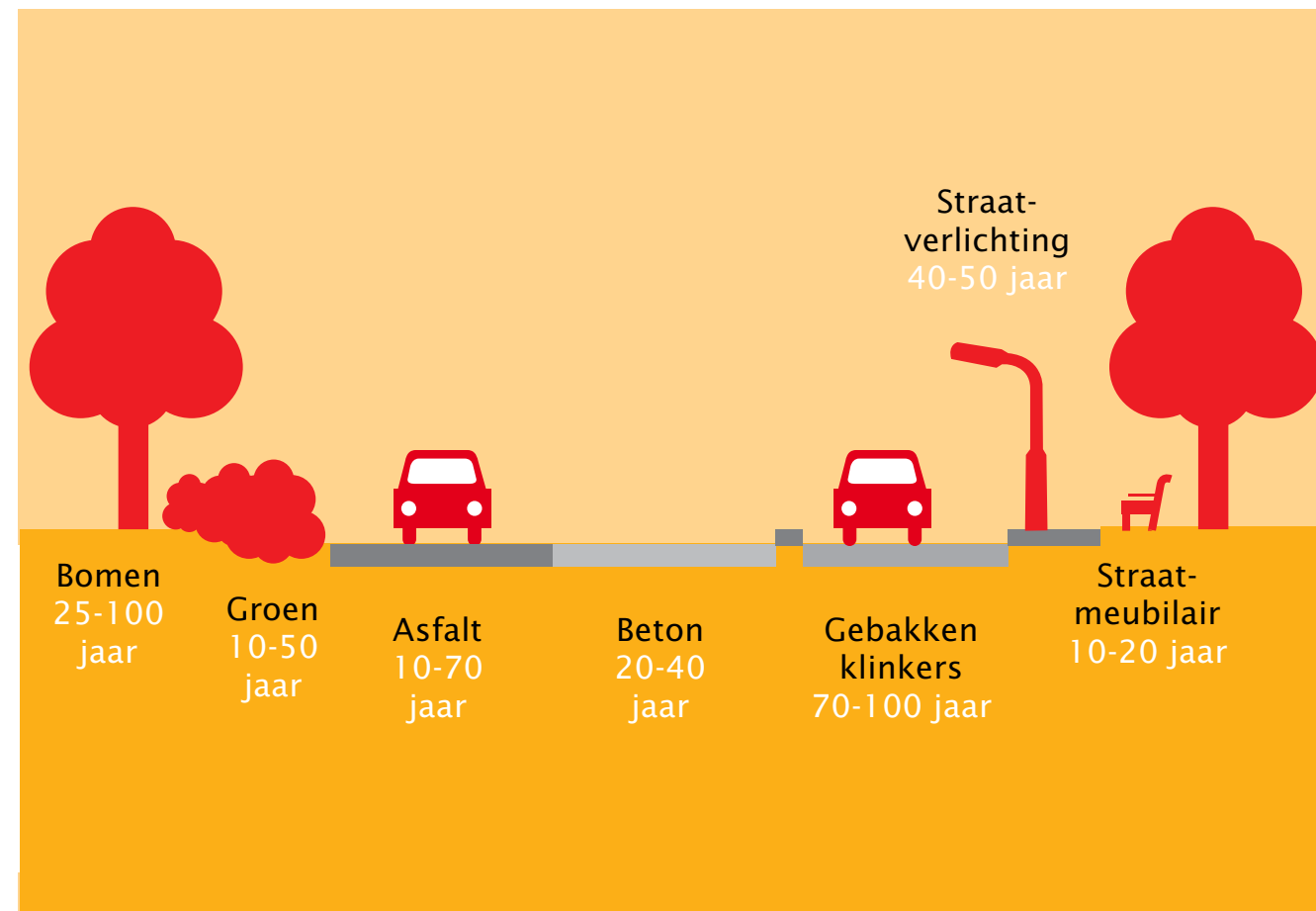
Er is nog geen compleet zicht op de programmagelden voor de lange termijn. Wel zeker is dat er middelen beschikbaar blijven voor een aantal reguliere taken, zoals dagelijks beheer, onderhoud en groot onderhoud. Onduidelijker is de omvang van de investeringsgelden voor groen, verkeer en de Reserve Stedelijke Herontwikkeling. Per 1 januari 2015 geeft het Rijk geen financiële middelen meer vanuit de Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Daarmee is de belangrijkste voedingsbron voor de Reserve Stedelijke Herontwikkeling opgedroogd. De Reserve Stedelijke Herontwikkeling is samen met het programma

Bereikbaarheid de belangrijkste dekkingsbron voor herontwikkeling van de openbare ruimte buiten Leidsche Rijn en het Stationsgebied. De verwachting is dat deze reserve eind 2017 nagenoeg op is. In de aanloop naar de 'Voorjaarsnota 2016' wordt aandacht besteed aan het actualiseren van de Utrechtse Ruimtelijke Strategie. Daarbij wordt ook verkend wat alternatieve mogelijkheden zijn voor financiering van stedelijke (her)ontwikkeling in de toekomst – en dus ook van de openbare ruimte. Het resultaat van deze verkenning wordt verwoord in een investeringsstrategie en ter besluitvorming aangeboden aan de Raad, gelijktijdig met de 'Voorjaarsnota'.

Hoe zijn toekomstige uitgaven in de hand te houden?

Er zijn zeker financiële verbeteringen door te voeren in de aanpak van de openbare ruimte. Bijvoorbeeld door:

- werkzaamheden rond groot onderhoud en vervangingen slimmer te combineren. Dit gebeurt al steeds meer. Het programmteam Openbare Ruimte speelt daarbij een belangrijke rol;
- in de ontwerpfase te sturen op het gebruik van een minimaal aantal objecten, zoals paaltjes, conform de afspraken over de inrichtingsniveaus (hierbij refererend aan het toekomstig beheer);
- te onderzoeken of een betere (lees: meer eenduidige) inrichting kan leiden tot een daling van de beheerkosten voor diverse werkzaamheden, en zo ja, die inrichting aan te passen.

Levenscyclus van kapitaalgoederen

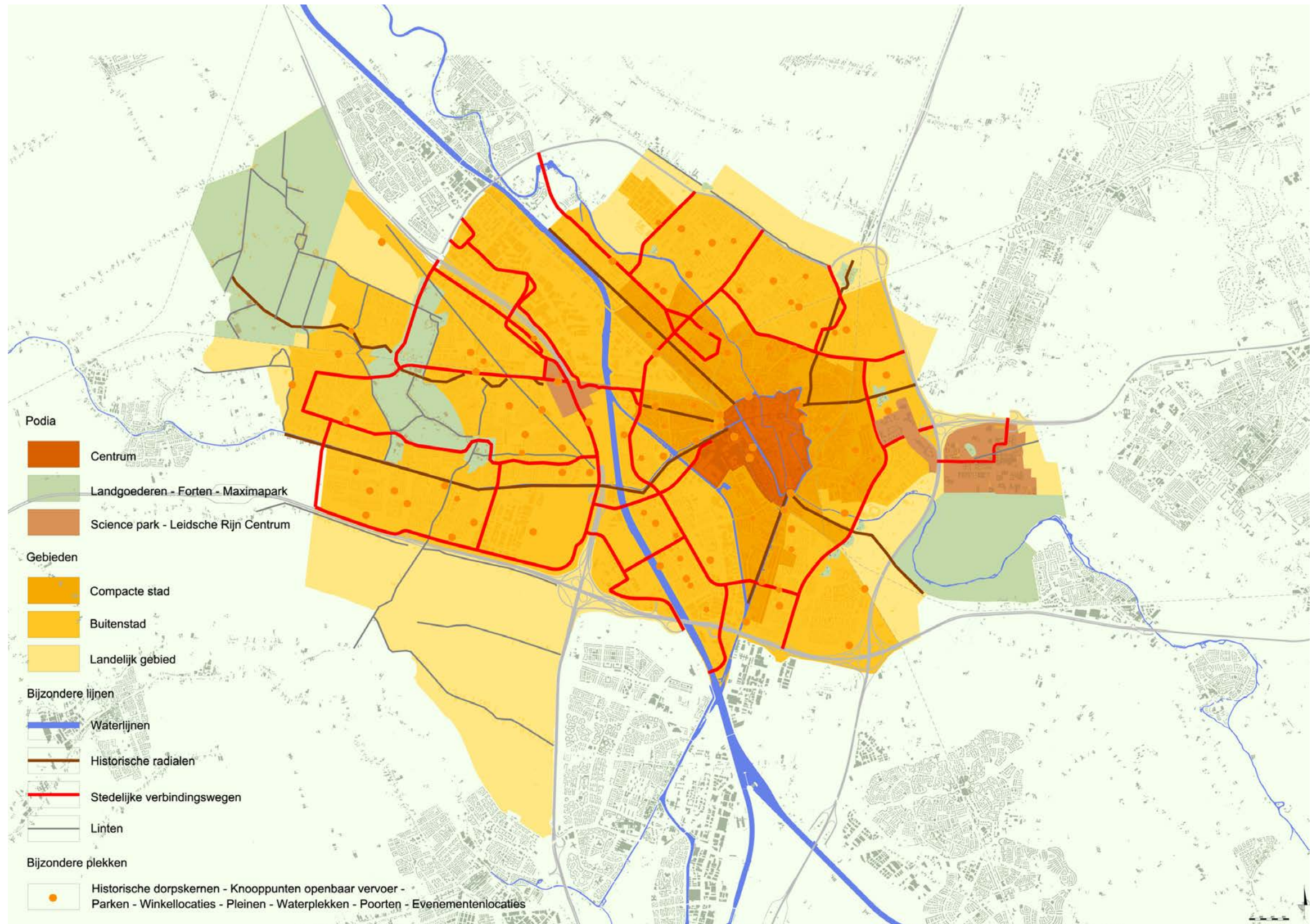
De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen als wegen, groen, bruggen, kades en verkeerslichten. Deze kapitaalgoederen zijn door de Gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten, die gedurende meerdere jaren nut geven. De Gemeente zorgt ervoor dat er voldoende van deze objecten zijn naar behoren functionerend en in goede staat, door het uitvoeren van regulier en groot onderhoud en door het vervangen van de kapitaalgoederen. De vervangingstermijn verschilt per type object en is ook in belangrijke mate afhankelijk van de gebruiksintensiteit. Zo zijn druk bereden straten eerder aan onderhoud toe dan een 30-kilometerstraatje in een woonbuurt. Kapitaalgoederen moeten lang mee kunnen. Daarom is het van groot belang om bij (her)ontwikkeling van de openbare ruimte of vervanging van objecten duurzame keuzes te maken voor gebruik, inrichting en beheer.

Hoofdstructuur openbare ruimte

De hoofdstructuur van de openbare ruimte van Utrecht bestaat uit een ruimtelijk samenhangend stelsel van gebieden, lijnen en plekken, gebaseerd op het gebruik en de karakteristiek van de buurten. De lijnen vormen het netwerk van doorgaande (water)wegen en straten, waarlangs woon- en werkgebieden zijn ontstaan. Bijzondere lijnen, plekken en podia (de visitekaartjes van de stad) bepalen de identiteit van de stad als geheel of zijn van grote betekenis voor de wijken en buurten. >>

Hoofdstructuur openbare ruimte

De gebieden

De openbare ruimte van de stad is op basis van bouwstijlen en (toekomstig) gebruik ingedeeld in vier gebieden: het Centrum, de Compacte Stad, de Buitenstad en het Landelijk Gebied.

Het Centrum bestaat uit de binnenstad (inclusief de toegangen, ook wel 'poorten' genoemd) en het stationsgebied. Aan het Centrum ontleent Utrecht in belangrijke mate zijn (inter)nationale identiteit. De bouwstijl wijkt hier sterk af van de rest van de stad. De gebruiksdruk is hoog vanwege de vele functies en doelgroepen die hier samenkomen: bezoekers van (inter)nationale evenementen, winkelend publiek, uitgaanspubliek, bewoners, studenten en werkenden. Het Centrum wordt doorkruist door fietsers, openbaar vervoer, bestemmingsverkeer en vrachtverkeer. Er is, vergeleken met de rest van de stad, relatief weinig openbare ruimte en groen. De historische binnenstad is bovendien beschermd stadsgezicht. De kwaliteit van de openbare ruimte moet hier worden vergroot; dat is ook een speerpunt uit het ambitie-document 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar'. Uitgangspunt is meer prioriteit te geven aan de voetganger en fietser.

De Compacte Stad wordt vooral gevormd door woonbuurten uit de 19e en vroeg 20e eeuw. Delen zijn ook beschermd stadsgezicht. Er wordt vooral gewoond, de gebruiksdruk is relatief hoog en er is relatief weinig groen. De meeste straten hebben geen belangrijke functie voor doorgaand verkeer. Uitgangspunt is meer prioriteit te geven aan verblijfskwaliteit, groen en ruimte voor voetgangers en fietsers.

De Buitenstad bestaat uit de kernen Vleuten, De Meern, Haarzuilens, Tuindorpen en naoorlogse woon- en werkgebieden. Het gebied is opgebouwd uit buurten met verschillende karakteristieke tijdsbeelden. Er wordt vooral gewoond of gewerkt. De hoeveelheid openbare ruimte en groen verschilt per buurt – net als de wijze waarop die ruimte is georganiseerd. Hierdoor verschilt ook de gebruiksdruk per buurt. De meeste woonstraten hebben geen belangrijke functie voor doorgaand verkeer. Uitgangspunt is meer prioriteit te geven aan verblijfskwaliteit, groen en ruimte voor voetgangers en fietsers. Het accent en de oplossing verschillen per buurt. Het gaat bijvoorbeeld om het vergroenen van verharding of het anders organiseren van het parkeren. In de werkgebieden hebben de ondernemers het meeste belang bij een goed functionerende openbare ruimte. Prioriteit ligt bij een goede bereikbaarheid met de auto, het openbaar vervoer en de fiets. Groen levert een bijdrage aan het welzijn van de ondernemers en de bezoekers van het terrein.

Het Landelijk Gebied omvat (vooralsnog) buitengebieden als Reijerscop, Rijnenburg, Strijkviertel en het Noorderpark. Er is hier sprake van relatief weinig openbaar gebied. Het gebruik is zowel agrarisch als recreatief. De openbare ruimte is heel functioneel ingericht en staat vooral in het teken van de bereikbaarheid van de gebieden. De landgoederen vallen onder de visitekaartjes van de stad, de 'podia'.

De podia

Een aantal plekken en gebieden in de stad zijn zeer bijzonder en hebben een unieke uitstraling. Ze zijn de visitekaartjes van de stad. Bezoekers uit het hele land komen naar Utrecht om deze podia te bezoeken. Ze zijn onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Utrecht en hebben grote cultuurhistorische, toeristische, ecologische en economische betekenis. Met de podiumplekken profileert Utrecht zich op (inter)nationaal niveau. Het gaat om:

1. De Binnenstad
2. Het Stationsgebied
3. De landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen
4. De forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie
5. Het landgoed en het dorp Haarzuilens
6. Het Utrecht Science Park
7. Leidsche Rijn Centrum
8. Het Máximapark

Bijzondere plekken

Bijzondere plekken onderscheiden zich van de gebieden waarin ze liggen door hun bijzondere functie met een hoge verblijfswaarde. Het gaat dan bijvoorbeeld om winkelgebieden, ov-knooppunten, parken, recreatieterreinen, waterplekken (watersport en recreatie), pleinen en de poorten van (oftewel: de toegangen tot) de binnenstad. Ze geven een eigen identiteit aan Utrecht als totaal, aan de wijk en/of aan de buurt waarin ze liggen. Sommige, maar zeker niet alle bijzondere plekken zijn ook podia. De lijst met bijzondere plekken is flexibel. Een plek die nu niet als bijzonder op de kaart staat aangeduid kan alsnog aangemerkt worden als bijzonder. De precieze werkwijze wordt nog uitgewerkt.

Bijzondere lijnen

De lijnen (zoals autowegen, waterwegen en historische linten) zijn lange doorgaande lijnen op stedelijk niveau. Ze zijn gebaseerd op het beleid van mobiliteit, erfgoed en groen. Op de kaart met de ruimtelijke hoofdstructuur staan niet alle doorgaande lijnen uit het beleid over groen en bereikbaarheid. Een deel van de doorgaande lijnen is wel functioneel

van groot belang voor een goede bereikbaarheid en/of een samenhangende groenstructuur van Utrecht, maar niet bepalend voor de stedelijke identiteit.

De bijzondere lijnen zijn vaak van historisch belang en vormen de verbindende elementen in de openbare ruimte. Dankzij deze lijnen weten mensen waar ze zijn in de stad. De lijnen worden intensief gebruikt door bewoners en bezoekers. Ze bepalen samen met de bijzondere plekken en de podia de identiteit en herkenbaarheid van Utrecht. De afgelopen decennia zijn de lijnen minder helder geworden in de stad. Dat komt mede door ingrepen ten bate van het autoverkeer en het openbaar vervoer. In een aantal gevallen zijn lijnen zelfs barrières in de stad geworden.

Werken aan een bijzondere lijn betekent redeneren vanuit één ruimtelijke opgave voor de hele lijn. De linten, waterwegen en radialen verbinden de stad met het buitengebied en verankeren de aanliggende buurten. Het stimuleren van langzaam verkeer en de verblijfsfunctie krijgt op deze lijnen meer prioriteit. Bij ontwikkelingen is er aandacht voor het herstellen en robuuster maken van de groen- en waterstructuren. Bij de inrichting is het historische karakter uitgangspunt. Bij de

stedelijke verbindingswegen blijft de bereikbaarheid van de stad de hoofdfunctie (stroomfunctie) en is representativiteit uitgangspunt.

Alle gebieden, lijnen en plekken die in verscheidene (thematische of gebiedsgerichte) nota's zijn benoemd, vormen samen de ruimtelijke hoofdstructuur van Utrecht. Ze zijn samengebracht op één kaart, die dan ook de 'Hoofdstructuur Openbare Ruimte' heet. Deze kaart is leidraad voor keuzes bij ingrepen in de openbare ruimte.

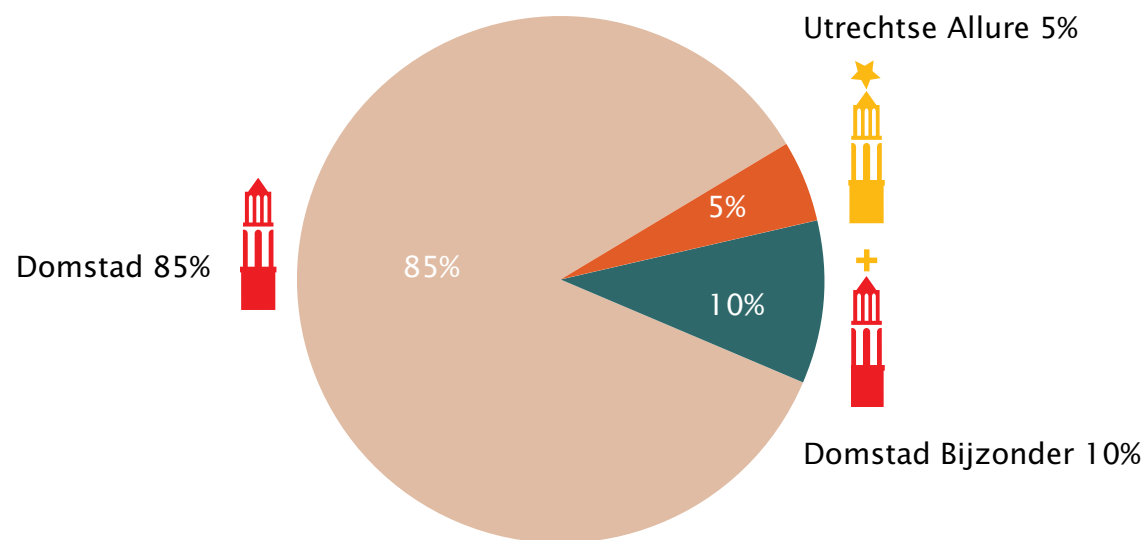

De drie Utrechtse kwaliteiten

Elke plek in Utrecht heeft een bepaald kwaliteitsniveau. De beleidsnota 'Het Ruimtelijk Kader' schept eenvoud en herkenbaarheid door de huidige diversiteit aan kwaliteiten terug te brengen tot drie niveaus. Deze niveaus zijn gekoppeld aan de hoofdstructuur van de openbare ruimte. Het basisniveau, 'Domstad', is een minimumstandaard voor algemeen gebruik, inrichting en beheer. 'Domstad Bijzonder' geldt voor die lijnen en plekken in de stad waar standaardoplossingen niet voldoende zijn vanwege het bijzondere karakter of een bijzondere functie. 'Utrechtse Allure' is het hoogste kwaliteitsniveau, dat past bij de uitstraling en de (inter) nationale visitekaartjes van de stad. >>

De drie Utrechtse kwaliteiten

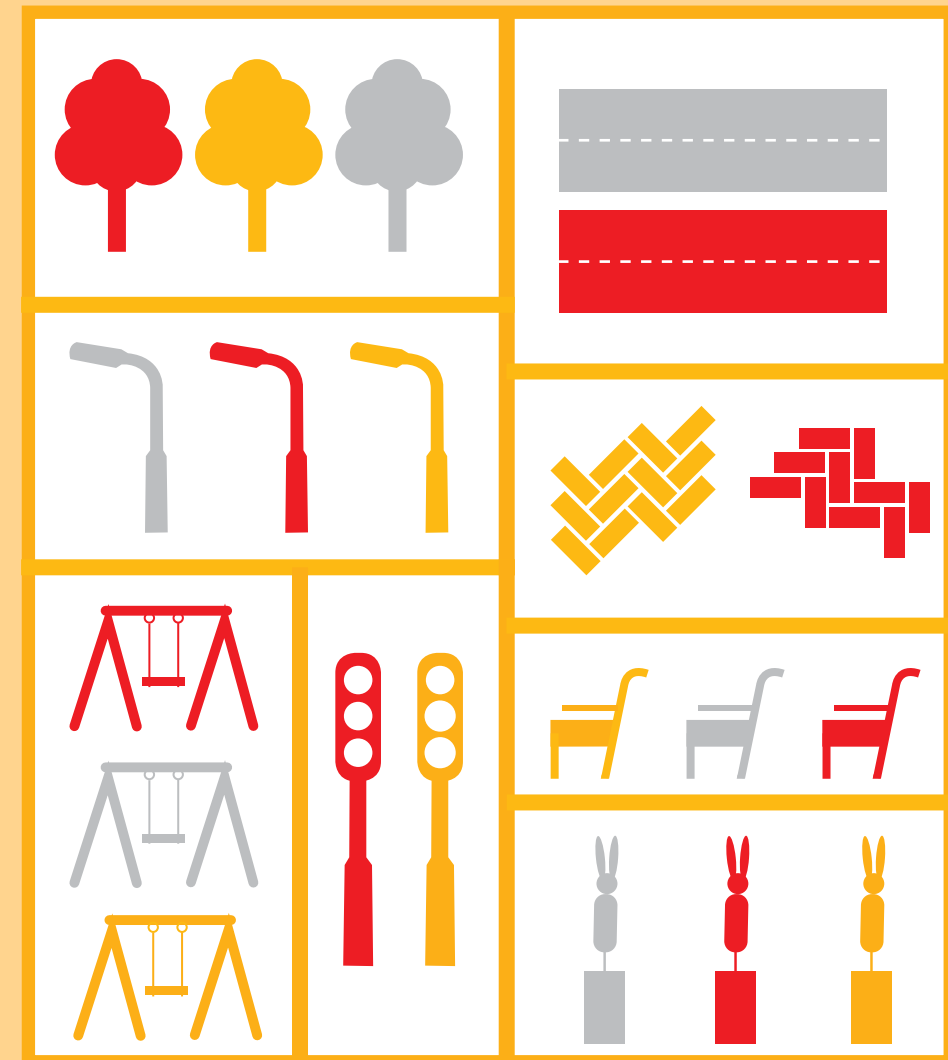
Een eigen Utrechtse Stijl

Utrecht introduceert een eigen stijl voor een bruikbare, aantrekkelijke en beheerbare openbare ruimte. Met de Utrechtse Stijl kiest de Gemeente ervoor om ruimtelijke kwaliteit leidend te laten zijn in de openbare ruimte. Deze stijl bestaat uit de drie kwaliteitsniveaus en een werkwijze. De werkwijze kenmerkt zich door:

- vroegtijdige betrokkenheid van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden;
- de onlosmakelijke samenhang tussen de kwaliteit van de openbare ruimte en de kwaliteit van de gebouwde omgeving;
- de aandacht voor de kansen en onmogelijkheden van de ondergrond ('geen bovengrond zonder ondergrond');
- het streven naar minder hinder in de stad ('de straat één keer open');
- een belangrijke bijdrage aan een gezonde en duurzame stad.

Indeling en uitwerking

Voor het gebruik, de inrichting en het beheer gaat de Gemeente voorlopig uit van de volgende indeling in arealen: Utrechtse Allure 5%, Domstad Bijzonder 10% en Domstad 85%. De uitwerking van de kwaliteiten per gebied, lijn en plek is straks te vinden in het 'Handboek Openbare Ruimte' (www.utrecht.nl/BING). Via de interactieve kaart zijn dan voor alle gebieden, lijnen en plekken de uitgangspunten voor de onderdelen van de openbare ruimte terug te vinden.

Paletten

Het 'Handboek Openbare Ruimte' geeft beschrijvingen van alle paletten die in de verschillende gebieden bij de drie kwaliteiten uitgangspunt zijn. Paletten zijn samengesteld uit een beperkt aantal basiselementen. Hiermee kunnen hele diverse combinaties worden gemaakt, waardoor er voldoende differentiatie ontstaat in de openbare ruimte, terwijl deze ruimte toch goed te beheren valt.

Kwaliteitsniveau 1: Domstad

Voor het grootste deel van de stad, namelijk de woon- en werkgebieden (met uitzondering van het Centrum), geldt het kwaliteitsniveau Domstad. Hierbij is sprake van een standaardinrichting en basisonderhoud. Voor de verschillende stedenbouwkundige perioden wordt een beperkt palet aan materialen voorgeschreven. Dat palet geeft de mogelijkheid verschil te maken per tijdsbeeld – binnen de financiële kaders van beheer en onderhoud. De paletten worden per gebied uitgewerkt in het 'Handboek Openbare Ruimte'. Voor doorgaande lijnen die geen deel uitmaken van de 'Hoofdstructuur Openbare Ruimte' geldt dat zij wat inrichting en beheer betreft 'meekleuren' met het gebied waar ze in liggen. Uitzonderingen daarop zijn wegen die bedoeld zijn voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer, zoals aparte bus- en trambanen.

Domstadkwaliteit
op de Gangesdreef

Domstad Bijzonder-kwaliteit langs het Amsterdam Rijnkanaal

Kwaliteitsniveau 2: Domstad Bijzonder

De bijzondere lijnen en plekken vallen onder het hogere kwaliteitsniveau Domstad Bijzonder. Deze lijnen en plekken zijn ruimtelijk en functioneel anders ingericht dan de woon- en werkgebieden. Dit betekent dat afwijken van het kwaliteitsniveau Domstad mag, als standaardoplossingen niet voldoende zijn vanwege de gebruiksdruk, de bijzondere functie of de wens om de (historische) identiteit van een plek of lijn te versterken. De inrichting en/of het beheer mogen op bepaalde punten afwijken in materiaalgebruik of bijzondere elementen. Uitgangspunt is dat er één ruimtelijke opgave is, waarin de principes 'samenhang' en 'herkenbaarheid' essentieel zijn. Voor de bijzondere lijnen is ook 'continuïteit' een belangrijk principe.

Kwaliteitsniveau 3: Utrechtse Allure

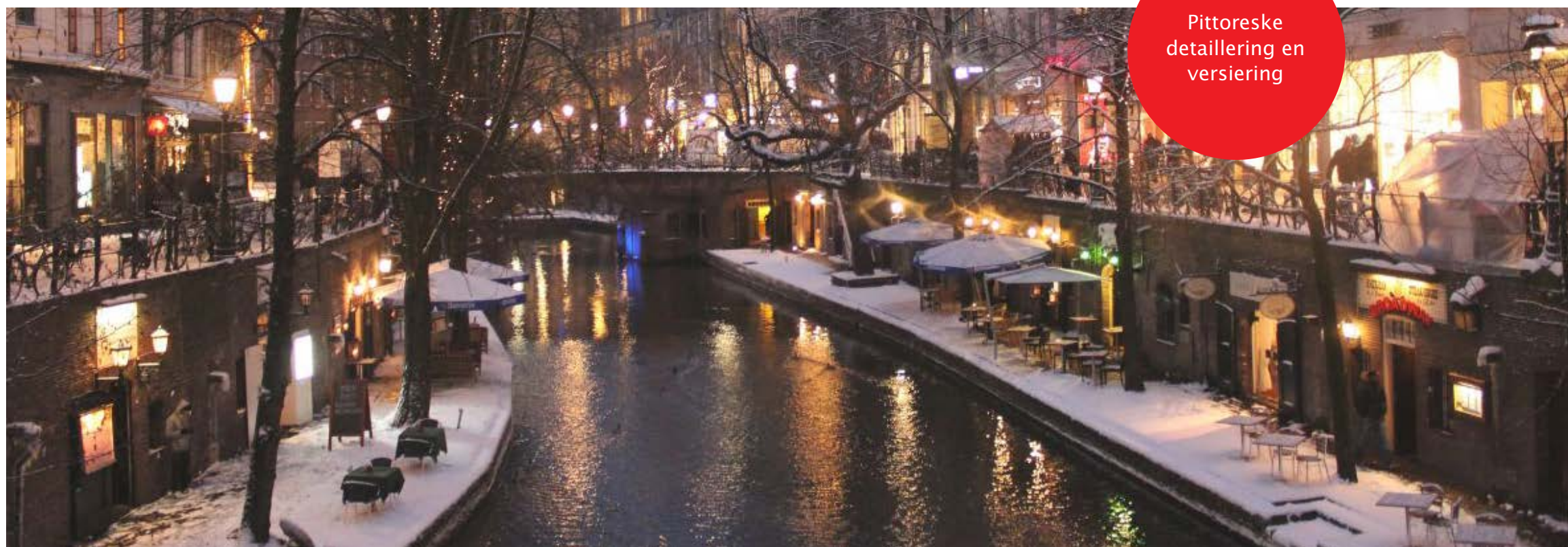
Voor de podia, de Utrechtse visitekaartjes, geldt het hoogste kwaliteitsniveau: Utrechtse Allure. De bestrating, het straatmeubilair en het groen voldoen aan hoge eisen van uitstraling, functionaliteit en duurzaamheid, vaak in samenhang met een bijzondere detaillering of versiering. Ze hebben een unieke inrichting en een onderhoudsniveau dat daarbij hoort. Ingrepen in de openbare ruimte met dit kwaliteitsniveau vragen bijna altijd om maatwerk. Voor alle podia is in de toekomst een plan beschikbaar waarin het gebruik, de inrichting en het beheer zijn uitgewerkt. Voor landgoed Haarzuilens en de Uithof, die niet of deels in beheer zijn bij de Gemeente, wordt samenwerkt met de eigenaren/beheerders. De plannen worden onderdeel van het 'Handboek Openbare Ruimte'.

Utrechtse Allure-kwaliteit in het Máximapark (rechts) en in de binnenstad (onder)

Uitstraling,
functionaliteit en
duurzaamheid

Bijzonder
vormgegeven pergola
en uitbundige
beplanting

Pittoreske
detaillering en
versiering

De proefprojecten uit de Pilot Binnenstad (zie ook pagina 8), zoals hier in de Domstraat, tonen aan dat succesvolle herinrichtingen binnen het Utrecht Allure-gebied telkens om maatwerk vragen.

Afwegingskader ondergrond

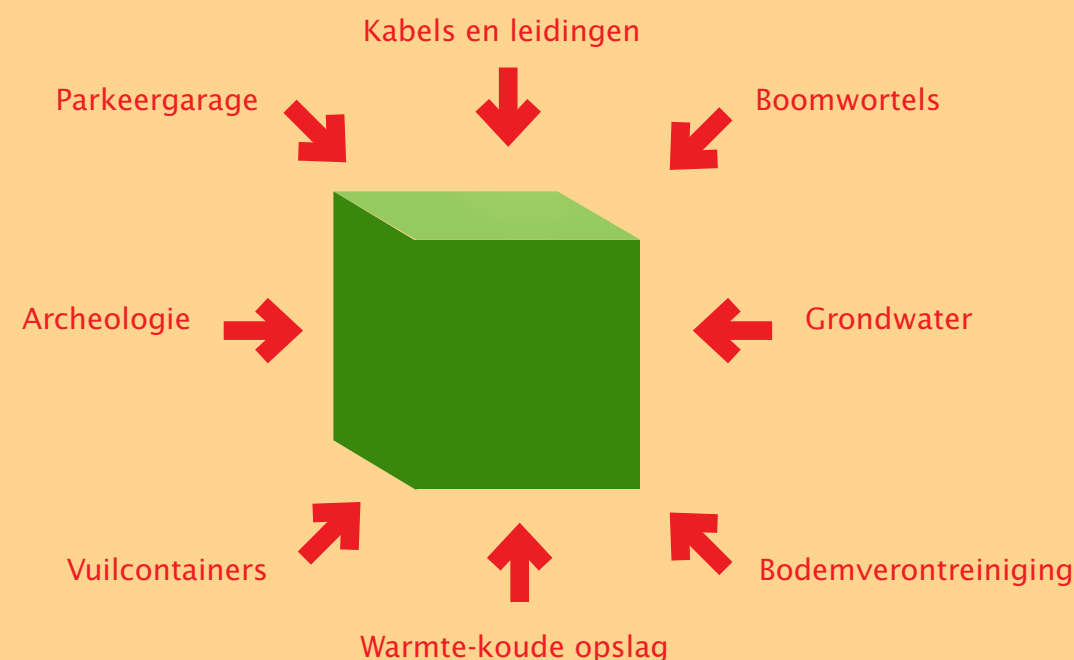
Bijna iedereen beleeft de Openbare Ruimte uitsluitend bovengronds, maar daar houdt de openbare ruimte niet op. Ondergronds is er (openbare) ruimte voor boomwortels, kabels en leidingen, afvalcontainers, warmte-koude opslag, parkeergarages, archeologische schatten. De bodem speelt een belangrijke rol in de klimaatadaptatie voor de opvang van regenwater en als voedingsbodem voor bomen en ander groen. Er wordt steeds vaker een beroep op de ondergrond gedaan. Dit heeft gevolgen voor zowel de ondergrond zelf als voor het gebruik van de openbare ruimte bovengronds. Belangrijk dus om zorgvuldig keuzes te maken.

De “machinekamer” van de stad

Als de Openbare Ruimte *de huiskamer van de stad* is, dan bevindt zich daaronder *de machinekamer van de stad*: de ondergrond. Niet zichtbaar, maar essentieel voor het functioneren van de stad. De ondergrond biedt niet alleen ruimte maar ook voeding aan de wortels van bomen en ander groen. Zij is essentieel voor flora en fauna. Ze levert de draagkracht voor zowel de bebouwde omgeving als voor alle objecten en voorzieningen in de openbare ruimte. Ze biedt ruimte aan ondergrondse bouwwerken zoals parkeergarages en de Utrechtse werfkelders, maar ook aan kabels en leidingen: de riolering, de stadsverwarming, de gas-, water en elektriciteitsleidingen en de kabels voor datatransport. Die laatste zijn nodig voor onze telefoon, televisie, computernetwerken, beveiligingscamera's, parkeerinformatiesystemen, reizigersinformatiesystemen en meer. Om een *Smart City* te worden zal het aantal datakabels nog gestaag groeien. Daarnaast is de ondergrond een archeologische schatkamer. Zoals verwoord in het door de Raad vastgestelde *Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam* is ook grondwater een belangrijk element, dat op sommige plaatsen vervuild is. Hier en daar is de bodem zelf ook vervuild. Kortom, een complexe “onderwereld” die vraagt om aandacht en het zorgvuldig maken van keuzes.

Afwegingskader

De ondergrond is veelal bepalend voor wat bovengronds (her) ontwikkeld moet worden. Het is daarom belangrijk in een vroege fase van het planproces de (on)mogelijkheden van de ondergrond in beeld te brengen. Nu wordt veelal volstaan met het doen van de wettelijk verplichte graafmelding bij het Kabels en Leidingen Informatie Centrum van het Kadaster, de zogenaamde KLIC melding. Dit levert echter onvoldoende en onvolledige informatie op. Verschillende methodieken zijn de laatste jaren in Nederland door kennisinstituten ontwikkeld om aspecten van de ondergrond in een vroeg stadium te betrekken bij de planprocessen van de ruimtelijke ordening. Zo lijkt de *Systeemverkenning Ruimte en Ondergrond* die bij andere gemeenten en waterschappen succesvol wordt gebruikt goed bruikbaar als instrument voor een Utrechts afwegingskader. De methodiek stimuleert open communicatie en brengt alle van belang zijnde elementen op een zekere projectlocatie gestructureerd en overzichtelijk bijeen, waarna beargumenteerde keuzes min of meer vanzelfsprekend volgen. Een dergelijke methodiek zal vanaf 2016 deel gaan uitmaken van de Utrechtse plan- en werkprocessen.

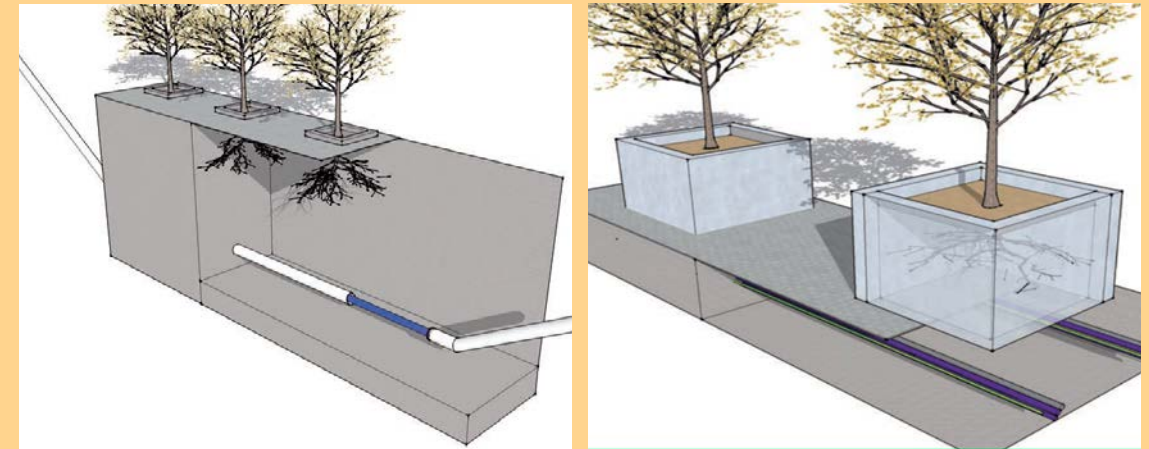
Alsmar drukker ondergrond

Niet alle functies kunnen een plek krijgen in dezelfde kubieke meter van de ondergrond. De beschikbare ondergrondse ruimte in de stad is schaars. Het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten is onontbeerlijk. Daarvoor is het belangrijk dat de – nu veelal versnipperde – informatie over de (on)mogelijkheden van de ondergrond in de stad in kaart gebracht wordt. De gemeente weet bijvoorbeeld waar rioleringen liggen, waar bomen staan en waar bodem of grondwater is vervuild. Ook partijen als de netwerkbeheerders en het waterschap beschikken over veel informatie. De kunst is om al die informatie te bundelen en toegankelijk te maken. Deze aanpak sluit aan bij het informatiseringsproject *Digitaal Stelsel Omgevingswet* van de Rijksoverheid. Verschillende partijen (waaronder de gemeente) leveren via “datahuizen” op eenzelfde wijze data aan (niet alleen over de ondergrond) aan een centraal punt. Vervolgens komt alle informatie voor iedereen via internet beschikbaar. De gemeente haakt aan bij dit Rijksproject.

Dilemma's oplossen

Veel gemeenten worstelen met de beperkingen die de ondergrond de bovengrond regelmatig oplegt en hebben hiervoor ook al mogelijke oplossingen. Dat geldt niet alleen voor de problematiek van kabels en leidingen versus boomwortels, maar ook voor andere ondergrondse onderwerpen zoals bodemsanering en warmte-koude opslag. De mogelijke oplossingen die ook voor Utrecht bruikbaar zijn zullen worden opgenomen in het Handboek Openbare Ruimte. Oplossingen hoeven daarbij niet perse ondergronds te zijn: als bijvoorbeeld het planten van bomen met een goede groeiruimte in verband met kabels en leidingen niet mogelijk is worden ook de mogelijkheden voor ondiep wortelende hagen en struiken of gevelgroen aangegeven.

De aangedragen oplossingen zijn straks in overeenstemming met de afspraken die in de Rijksstructuurvisie Ondergrond 2016 gemaakt worden. Vanzelfsprekend zijn de oplossingen ook uitgangspunt voor de omgevingsvisie op lokaal niveau, één van de instrumenten van de Omgevingswet.

Kabels en leidingen worden onder de boomwortels doorgeperst of geboord. Voordelen: bestaande bomen kunnen blijven staan. Nadelen: kan niet bij huisaansluitingen en is relatief duur.

Bomen in verplaatsbare bakken. Nadelen: bomen komen niet volledig tot wasdom en moeten water krijgen. Voordelen: eenvoudig te verplaatsen en elders te gebruiken.

Voorbeelden van oplossingen

De gemeente Rotterdam heeft een aantal oplossingen ontwikkeld voor de problematiek rondom boomwortels en kabels en leidingen. De oplossingen worden enerzijds gezocht bij de in de weg liggende kabels en leidingen, anderzijds bij de mogelijkheden om iets te doen aan de boomwortels. Innovatieve oplossingen worden niet uit de weg gegaan. Bij elke oplossing worden voor- en nadelen aangegeven evenals consequenties voor kosten van aanleg en onderhoud.

Verbeteren ten opzichte van nulsituatie

In 2014 is de staat van de openbare ruimte in Utrecht
in beeld gebracht met een zogenaamde Quicksan. >>

Kwaliteit Openbare Ruimte

Gebruik

Functies

- Parkeren
- Ruimte voor auto's
- Ruimte voor fietsers
- Ruimte voor voetgangers
- Ruimte voor recreatie

Vormen van veiligheid

- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid
- Veiligheid speelobjecten

Vertaald in 25 criteria

Inrichting

Materialen

- Vloer (rijweg, trottoir, P-vakken)
- Meubilair (lichtmasten, bankjes, prullenbakken, etc.)
- Groen

Aspecten van samenhang

- Gebruik onduidelijk?
- Onderhoudsgemak
- Obstakels

Vertaald in 9 criteria

Beheer

Aspecten van 'heel'

- Toestand verharding
- Toestand meubilair
- Vitaliteit bomen
- Vitaliteit overig groen

Aspecten van 'schoon'

- Zwerfvuil
- Hondenpoep
- Onkruid in verharding
- Graffiti
- Vervuiling

Vertaald in 13 criteria

Totaal 47 criteria

Waarom een Quickscan?

Wie wil bepalen waar de openbare ruimte moet worden verbeterd conform de uitgangspunten in het 'Handboek Openbare Ruimte', moet weten wat de startpositie is. De Quickscan geeft een beeld van de kwaliteit van de openbare ruimte in 2014 in 99 buurten. Het verschil tussen de uitkomsten van de Quickscan en de gewenste kwaliteit is een indicatie voor de inspanning die nodig is. De systematiek van de Quickscan is grotendeels overgenomen van de Gemeente Den Haag. Die paste het instrument succesvol toe in 2005.

Hoe is de Quickscan opgesteld?

De kwaliteit van de openbare ruimte is gedefinieerd als de balans tussen gebruik, inrichting en beheer. Op elk van deze elementen is de openbare ruimte beoordeeld. Zoals valt te zien in de figuur hierboven, is bij *gebruik* gekeken naar vijf functies (parkeren, ruimte voor auto's, fietsers, voetgangers en recreatie) en drie vormen van veiligheid (verkeersveiligheid, sociale veiligheid, veiligheid van speelobjecten). Bij *inrichting* naar drie materialen (vloer, meubilair en groen) en drie aspecten van samenhang (duidelijkheid gebruik, onderhoudsgemak en obstakels). En bij *beheer* naar vier aspecten van 'heel' (toestand van verharding en meubilair en vitaliteit van bomen en overig groen) en vijf aspecten van 'schoon' (zwerfvuil, hondenpoep, onkruid, graffiti en overige vervuiling).

Aan elk aspect is minimaal één criterium of meetlat toegewezen. Er zijn in totaal 47 criteria. Voor elke criterium is de ondergrens van de Utrechtse meetlat bepaald. De Quickscan beoordeelt alleen of aan de ondergrens wordt voldaan of niet. Er is zoveel mogelijk objectieve

data gebruikt. Als deze ontbraken is beoordeeld op basis van *expert judgement*. Hiervoor is gebruik gemaakt van de kennis van leden van de Wijkraden en van vakspecialisten. De Quickscan is alleen gedaan voor de woon- en werkbuurten. Stadswegen, parken en andere bijzonder gebieden zijn dus niet beoordeeld omdat hiervoor de gebruikte meetlaten niet geschikt zijn.

Wat levert de Quickscan op?

De Quickscan geeft voor elke woon- en werkbuurten per criterium aan of wordt voldaan aan de Utrechtse meetlat. De resultaten van de Quickscan kunnen zowel op stedelijk als op wijkniveau worden gebruikt als basis voor programmering, als afwegingskader voor prioritering van ingrepen en als monitoringsinstrument. Door de meting om de vijf tot tien jaar te herhalen, wordt duidelijk of de inspanningen in de openbare ruimte opleveren wat ze beogen.

Resultaten als open data beschikbaar

De resultaten van de Quickscan zijn in 2015 gepresenteerd aan leden van de Wijkraden en aan medewerkers van de Gemeente Utrecht. Om de grote hoeveelheid informatie voor iedereen toegankelijk te maken zijn de resultaten als open data gepubliceerd:

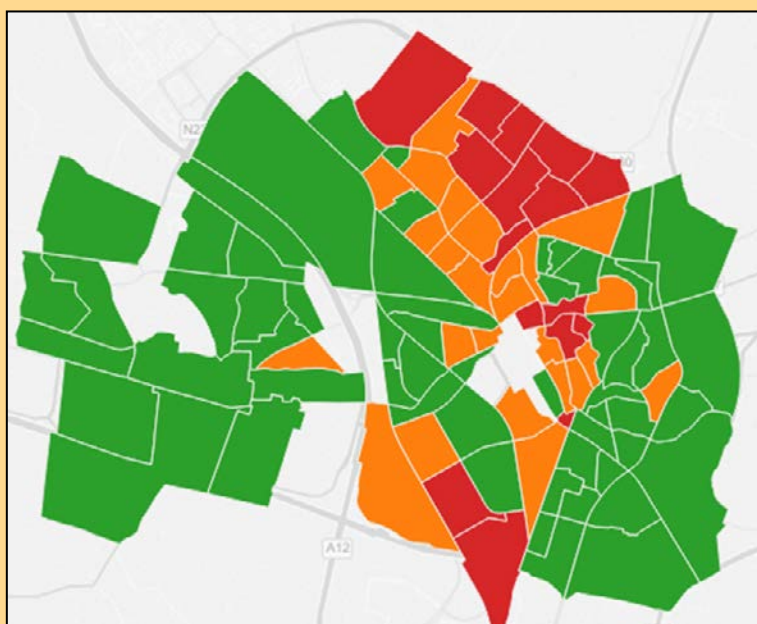
www.opendata.utrecht.nl/dataset/kwaliteit-openbare-ruimte.

Via deze link zijn ook kaarten te vinden op thema of op wijkniveau. De witte vlakken in de kaarten zijn gebieden die om verschillende redenen niet zijn onderzocht. Sommige zijn bijvoorbeeld nog in ontwikkeling, andere zijn geen woon- of werkbuurten.

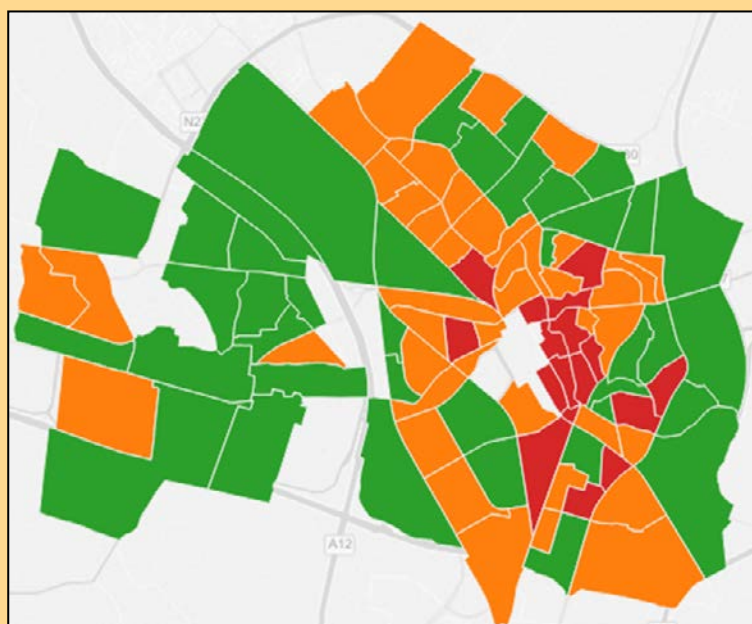
Uitkomsten Quicksan

- Ernst en omvang kleiner dan 33%
- Ernst en omvang tussen 33% en 50%
- Ernst en omvang tussen groter dan 50%

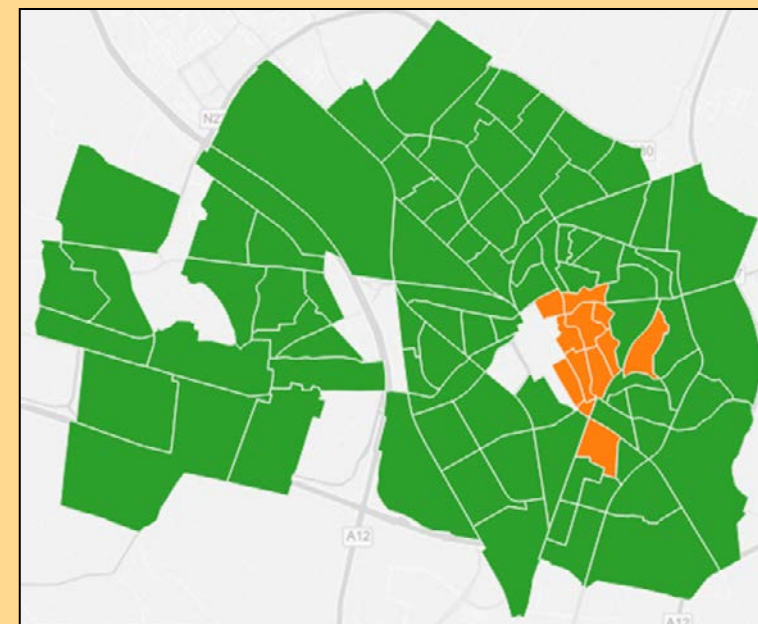
Afwijking Gebruik

Afwijking Inrichting

Afwijking Beheer

Handboek Openbare Ruimte

Het 'Handboek Openbare Ruimte' (HOR) van de Gemeente Utrecht kent zijn oorsprong in 2000. Het heette toen nog 'Handboek Inrichting Openbare Ruimte'. Het accent van het huidige digitale HOR ligt op technische inrichtingseisen. Het aantal eisen is recentelijk teruggebracht van 2500 naar 800. De nota 'Het Ruimtelijk Kader' wordt integraal onderdeel van het digitale HOR. De komende periode worden de kwaliteitsniveaus verder uitgewerkt. Op basis van het bestaande beleid worden ook het bijbehorende gebruik, de inrichting (zoals paletten van materialen, principeprofielen en straatmeubilair) en het beheer vastgelegd. >>

Waarom een handboek?

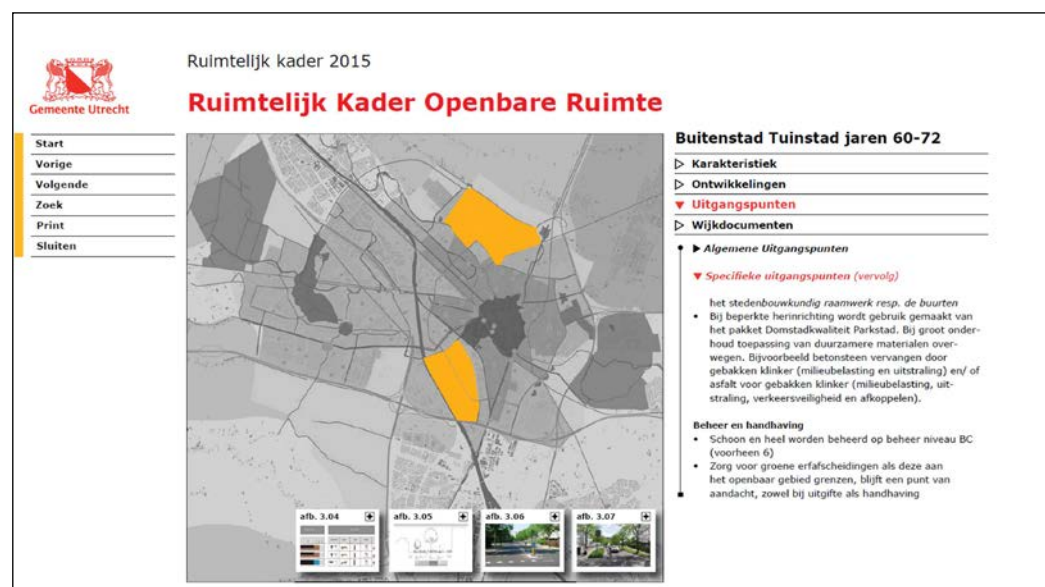
Voor een hogere kwaliteit van de openbare ruimte zijn duidelijke afspraken nodig over uitgangspunten en te gebruiken materialen. 'Het Handboek Openbare Ruimte' legt die afspraken vast. Als de visie op gebruik, inrichting en beheer verandert, dan wordt dit direct verwerkt in het (digitale) handboek. Op deze manier is alle actuele informatie overzichtelijk en vindbaar op één plek.

'Het Ruimtelijk Kader' als kapstok voor beleid

De nota 'Het Ruimtelijk Kader' is de kapstok om het bestaande beleid te integreren van circa veertig stedelijke nota's en beleidsdocumenten op wijk- en buurniveau. In de toekomst is het ook de kapstok voor nieuw beleid voor de openbare ruimte. Deze manier van beleid ontwikkelen sluit aan bij de doelen van de omgevingswet van het Rijk. De 'Hoofdstructuur Openbare Ruimte' is in 'Het Ruimtelijk Kader' een eerste laag en beschrijft de ruimtelijke samenhang. De drie Utrechtse kwaliteiten vormen de tweede laag, waarin staat welk kwaliteitsniveau wordt beoogd voor gebruik, inrichting en beheer.

Naar bundeling van informatie over de openbare ruimte

Het huidige handboek staat op de website van de BinG-commissie: www.utrecht.nl/BING. Het is de bedoeling om het handboek (nu nog een pdf) in de toekomst interactief op te zetten. De gebruiker kan dan sneller informatie tot zich nemen over het gebruik, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte inclusief de (on-)mogelijkheden van de ondergrond; het zal dan bijvoorbeeld voldoende zijn om te klikken op een gebied, lijn of plek op de kaart, of om een adres in te typen.

Voorbeeld webpagina interactieve pdf

Uitgangspunt voor stadsbrede inkoop

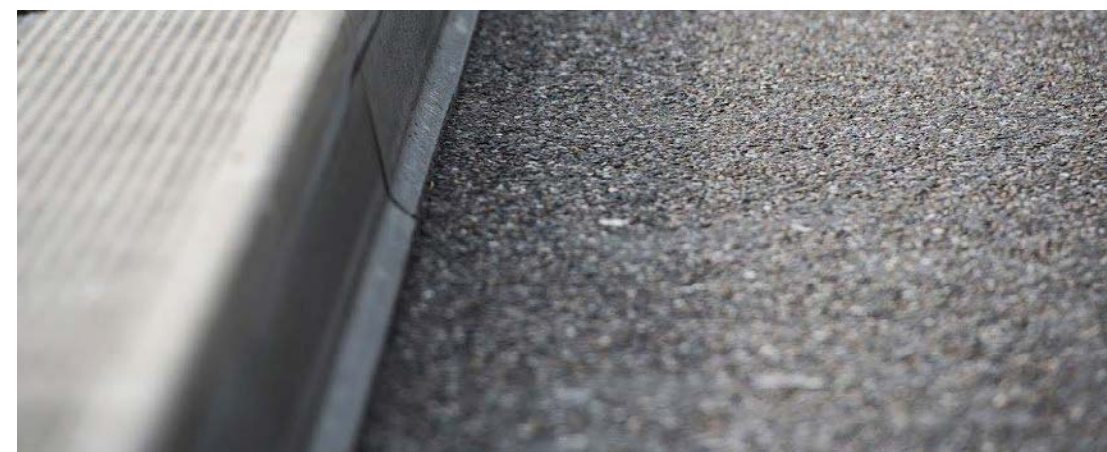
Het 'Handboek Openbare Ruimte' is – zeker gezien de materialen die hierin staan – het uitgangspunt voor de stadsbrede inkoop. Aanpassingen in (de catalogus van) het handboek worden ook doorgevoerd in het inkoopbeleid.

Uitgangspunt voor het werkproces

De inbedding van het handboek in de werkprocessen en organisatie-onderdelen is onderdeel van de implementatieaanpak. Op dit moment wordt het handboek al zowel intern als extern gebruikt. Het handboek is bovendien het belangrijkste toetsinstrumentarium voor de advies- en toetscommissie BinG. Andere belangrijke documenten waaraan wordt getoetst zijn de Atlas Leidsche Rijn, het Openbaar Ruimte Plan Binnenstad (ORP), het Masterplan Stationsgebied en Stedenbouwkundige Programma's van Eisen. Meer informatie over de rol van de BinG-commissie is te vinden op de website van de Gemeente Utrecht: www.utrecht.nl/BING

Richtlijnen handboek zijn bindend

Het "Handboek Openbare Ruimte" moet bij elke ingreep gevolgd worden. Bij noodzakelijke of gewenste afwijkingen beslist de advies- en toetscommissie BinG. Hiermee kan, indien nodig, worden ingespeeld op de wens om ruimte te geven aan initiatiefnemers. Op deze wijze is het ook mogelijk om andere paletten met materialen te maken voor grotere stedenbouwkundige eenheden zoals de transformatiegebieden Rotsoord en het Merwedekanaal.

De toepassing van het in Utrecht ontwikkelde MODUS- en DESA-asfalt biedt veel voordelen; het gaat langer mee, is minder schadelijk voor het milieu en geluidsarmer dan standaard mengsels

Colofon

Uitgave

Gemeente Utrecht

Tekst

Gemeente Utrecht

Samenwerking van Stadswerken, Ruimtelijke Economische Ontwikkeling,
Milieu en Mobiliteit, Wijken en Veiligheid, Toezicht en Handhaving.

Redactie

Gemeente Utrecht i.s.m. Schrijf-Schrijf (www.schrijf-schrijf.nl)

Fotografie

Gemeente Utrecht

Ontwerp en opmaak

Taluut (www.taluut.nl)

Oktober 2015

Meer informatie

www.utrecht.nl/BING